

VOL XXIII NO.2 2025

DOI: 10.55302/PS25232

ISSN: 1857-6060

SLAVIC CULTURAL CONTACTS
PHILOLOGICAL STUDIES

FILOLOŠKE PRIPOMBE
FILOLOŠKE STUDIJE
ФИЛОЛОШКИ СТУДИИ
ФИЛОЛОШКЕ СТУДИЈЕ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ ЗАМЕТКИ

СОДРЖИНА / CONTENT

Предговор	17
Preface	19

Филозофски и културолошки проблеми / Philosophical-Cultural Problems

Наташа Диденко / Nataša Didenko

ФЕСТИВАЛОТ „ОХРИДСКО ЛЕТО“– ОТВОРЕНА СЦЕНА ЗА ИНТЕРКУЛТУРЕН ДИЈАЛОГ ПОМЕЃУ СЛОВЕНСКИТЕ НАРОДИ / THE „OHRID SUMMER FESTIVAL“– AN OPEN STAGE FOR INTERCULTURAL DIALOGUE BETWEEN THE SLAVIC PEOPLES	23-51
---	-------

Јасминка Ристовска-Пиличкова / Jasminka Ristovska-Pilickova

МАКЕДОНСКОТО ПРАШАЊЕ ВО ФОКУСОТ НА РУСКАТА ЕКСПЕДИЦИЈА – „МАКЕДОНИЈА 1900 ГОДИНА“ / THE MACEDONIAN QUESTION IN THE FOCUS OF THE RUSSIAN EXPEDITION - "MACEDONIA 1900"	53-83
--	-------

Историја и филологија / History and Philology

Miomir Abović / Miomir Abović

PORIJEKLO I ZNAČENJE TOPONIMA *KUMBOR* /

ORIGIN AND MEANING OF TOPONYM *KUMBOR*.....87-114

Валентина Миронска-Христовска / Valentina Mironska-Hristovska

МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК ВО КОНТЕКСТ НА СЛОВЕНСКАТА КУЛТУРА /

THE MACEDONIAN LANGUAGE IN THE CONTEXT OF SLAVIC CULTURE 115-135

„Зборот“ во историско-културолошки контекст / Word in Historical and Cultural Context (Comparative Aspect)

Тамара Бабић / Tamara Babić

КУЛТНИ И ХИМНОГРАФСКИ ЛИК СВЕТОГ СИМЕОНА У КОНТЕКСТУ ПРЕВОДНЕ СЛОВЕНСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ /

THE CULTIC AND HYMNOGRAPHIC FIGURE OF SAINT SIMEON IN THE CONTEXT OF TRANSLATED SLAVIC LITERATURE 139-151

Литературата во интеркултурен контекст / Literature in Intercultural Context

Јасмина Мојсиева-Гушева / Jasmina Mojsieva-Gusheva

ПИШУВАЈКИ ЗА ДРУГИОТ, ПИШУВАМЕ ЗА СЕБЕСИ /

WRITING ABOUT THE OTHER, WE WRITE ABOUT OURSELVES . 155-169

Милош Б. Пржић / Miloš B. Pržić

МОРЛАКИЗАМ КАО ИМАГОЛОШКИ ЕКСПЕРИМЕНТ У РОМАНУ *МЛАДЕНКА КОСТОНОГА* ЖЕЛИМИРА ПЕРИША /

MORLACHISM AS AN IMAGOLOGICAL EXPERIMENT IN THE NOVEL *BONEY-LEGGED BRIDE* BY ŽELIMIR PERIŠ 171-188

Тамара Купева / Tamara Kjupeva

МАКЕДОНСКАТА ЛИТЕРАТУРА ВО ФОКУС – ТЕМИ И АВТОРИ ВО
АКАДЕМСКИТЕ ТРУДОВИ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ ВО ЛЈУБЉАНА /
MACEDONIAN LITERATURE IN FOCUS – TOPICS AND AUTHORS IN
ACADEMIC WORKS AT THE UNIVERSITY OF LJUBLJANA 189-210

Maja Štok / Maja Štok

DOSTOPNOST, ODMEV IN SPODBUJANJE BRANJA MAKEDONSKE
KNJIŽEVNOSTI V SLOVENSKEM PROSTORU /
ACCESSIBILITY, RECEPTION AND PROMOTION OF MACEDONIAN
LITERATURE IN SLOVENIA 211-238

**Современото општество во културата, во јазикот и
литературата / Modern Society in Culture, Language and
Literature**

Maja Jakimovska-Tošić / Maja Jakimovska-Toshikj

СТРАТЕГИИ ЗА РАЗВОЈ НА ПУТАТА НА СВЕТИТЕ КИРИЛ И
МЕТОДИЈ НА МАКЕДОНСКО ТЛО /
STRATEGIES FOR DEVELOPMENT OF THE CYRIL AND
METHODIUS ROUTE ON MACEDONIAN 243-259

Рецензии и информации / Reviews and Information

Славчо Ковилоски / Slavčo Koviloski

ПРОЕКТОТ МАКЕДОНСКА ПОЕТИКА И СТИЛИСТИКА /
THE MACEDONIAN POETICS AND STYLISTIC PROJECT 263-268

Сања Париповић Крчмар / Sanja Paripović Krčmar

ФРАГМЕНТИ ЦЕЛИНЕ: КЊИЖЕВНА АНАЛИЗА ПОЕТИЧКИХ
ТОКОВА ДРУГЕ ПОЛОВИНЕ 20. ВЕКА /
FRAGMENTS OF WHOLE: LITERARY ANALYSIS OF POETIC
DEVELOPMENTS IN SERBIAN POETRY OF THE LATE 20th
CENTURY 269-273

Владимир Д. Папић / Vladimir D. Papić

КЊИЖЕВНИ ПОРТРЕТ ЈЕДНЕ ДИНАСТИЈЕ /

LITERARY PORTRAIT OF A DYNASTY275-280

Biljana Ristovska-Josifovska

INTERNATIONAL CONFERENCE “THE ROLE OF HISTORICAL
FIGURES IN HISTORY AND COLLECTIVE MEMORY”281-288

Бојан Т. Чолак / Bojan Čolak

ДИНАМИКА ЖИВОТА И СТВАРАЛАШТВА БОРИСАВА
СТАНКОВИЋА: КЊИЖЕВНО-БИОГРАФСКА СТУДИЈА /

THE DYNAMICS OF BORISAV STANKOVIĆ’S LIFE AND WORK: A
LITERARY-BIOGRAPHICAL STUDY289-295

Алла Геннадьевна Шешкен / Alla Gennadevna Sheshken

СОТРУДНИЧЕСТВО ДЛИННОЮ В ПОЛВЕКА.75 ЛЕТ РУСИСТИКИ
В УНИВЕРСИТЕТЕ ИМЕНИ СВВ. КИРИЛЛА И МЕФОДИЈА В
СКОПЈЕ. 50 ЛЕТ МАКЕДОНИСТИКИ В МГУ ИМЕНИ М.В.
ЛОМОНОСОВА /

HALF-CENTURY COLLABORATION. 75 YEARS OF RUSSIAN
STUDIES AT THE UNIVERSITY OF Ss. CYRIL AND METHODIUS IN
SKOPJE.50 YEARS OF MACEDONIAN STUDIES AT LOMONOSOV
MOSCOW STATE UNIVERSITY297-307

DOSTOPNOST, ODMEV¹ IN SPODBUJANJE BRANJA MAKEDONSKE KNJIŽEVNOSTI V SLOVENSKEM PROSTORU

Maja Štok

Ljubljana, Slovenija

Ključne besede: makedonska književnost, književno prevajanje, prevodoslovne obravnave, prevajalske nagrade, priporočilni sezname, literarno-kritiški prispevki

Povzetek: Prispevek obravnava dostopnost, odmev in spodbujanje branja makedonske književnosti v slovenskem prostoru ter potrebo po prevodni literaturi makedonskih avtorjev. Struktura jedrnega dela izhaja iz lastne recepcije, kaj je uspešna vgradnja književnosti v literarni prostor in katere komponente so pri tem ključne. Recepcija vsebinsko zajema: a) dostopnost makedonske književnosti, ki se nanaša na književno prevajanje (med letoma 1947 in 1999 ter med letom 2000 in zajemom podatkov v avgustu leta 2023, pregled prevodoslovnih obravnav in prevajalske nagrade), tiskane izvode (obseg naklade in delež, namenjen izposoji v knjižnicah) ter elektronske in zvočne izdaje (med letoma 1947 in 1999 ter med letom 2000 in zajemom podatkov v avgustu leta 2023 ter zabeležbe v Katalogu zvočnih knjig Knjižnice slepih in slabovidnih Minke Skaberne), b) odmev makedonske književnosti, ki se nanaša na literarno-kritiške prispevke (med letoma 2000 in 2023), literarna gostovanja na festivalih, literarne nagrade in uvrstitev na priporočilni bralni seznam »DOBREKNJIGE.SI« ter c) spodbujanje branja makedonske književnosti, na kar se neposredno nanašata bralni projekt »Naša mala knjižnica« in bralni klub »Slovanska bralna značka« Oddelka za slavistiko Filozofske fakultete UL.

¹ Članek predstavlja del izsledkov avtoričinega diplomskega dela z naslovom *Odmev makedonske književnosti v slovenskem prostoru med letoma 2000 in 2023*, ki je nastalo pod mentorstvom izr. prof. dr. Namite Subiotto (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 2024).

ACCESSIBILITY, RECEPTION² AND PROMOTION OF READING MACEDONIAN LITERATURE IN SLOVENIA

Maja Štok

Ljubljana, Slovenija

Keywords: Macedonian literature, literary translation, translation studies, translation prizes, recommendation lists, literary criticism

Summary: The article addresses the accessibility, reception and promotion of reading Macedonian literature in Slovenia and the need for translated literature by Macedonian authors. The structure of the main section is based on a personal interpretation of the reception of Macedonian literature in Slovenia and covers: a) the accessibility of Macedonian literature, referring to literary translation (between 1947 and 1999 and between 2000 and the data collection in August 2023, overview of translation studies and translation prizes), printed copies (the print run and the proportion allocated for library lending), and electronic and audio editions (between 1947 and 1999 and between 2000 and the data collection in August 2023, and records in the Catalogue of Audio Books of the Minka Skaberne Library for the Blind and Visually Impaired), b) the reception of Macedonian literature, referring to literary-critical contributions (between 2000 and 2023), literary guest appearances at festivals, literary prizes and inclusion in the recommended reading list “DOBREKNJIGE.SI”, and c) the promotion of the reading of Macedonian literature, which is directly related to the reading project “Our Little Library” and the reading club “Slavic Reading Badge” of the Department of Slavistics of the Faculty of Arts of the University of Ljubljana.

Uvod

V prispevku bomo obravnavali dostopnost, odmev in spodbujanje branja na različnih ravneh stika z literaturo, ki jih avtorica

² The article outlines selected findings of the author's thesis titled *The Reflection of Macedonian Literature in the Slovenian Literary Sphere Between 2000 and 2023*, which was written under the supervision of Assoc. Prof. Dr. Namita Subiotto (Faculty of Arts, University of Ljubljana, 2024).

prispevka prepozna kot ključne komponente za uspešno vgradnjo književnosti v literarni prostor.

Recepcija vključuje kulturno identifikacijo dveh skupin bralcev v Sloveniji, pri katerih potekata bodisi kulturna izmenjava in primerjava z lastno kulturno identiteto, bodisi v makedonski literaturi prepoznajo lastno kulturno in zgodovinsko izkušnjo (prebivalci Slovenije z makedonskim državljanstvom).

Dostopnost tuje književnosti v ciljnem prostoru zagotavljajo literarni prevodi, ki reproducirajo avtentičnost izvirnega literarnega dela in ga vpnejo v živo tkivo novega nacionalno-literarnega okolja. Uspešnost literarnih prevodov presojuje prevodoslovne obravnave, potrjujejo pa prevajalske nagrade vrhunskim prevajalcem.

Prepoznavnost avtorjev v ciljnem prostoru (udeležba na literarnih festivalih, nagrade), literarne recenzije in uvrstitve na različne bralne sezname ustvarjajo zanimanje za nakup ali izposajo literarnih prevodov, pri čemer najodmevnejši ter tisti z lažjo in prijetnejšo uporabniško izkušnjo (tiskani izvodi, elektronske, zvočne izdaje) dosežejo kar najširši krog bralcev (Bajt, 1997: 42–45; Banar, 2005: 215; Dolgan-Petrič, 2006 A: 68–73; Dolgan-Petrič, 2006 B: 15–17; Grosman, 1999: 82–86; Tokarz, 2014: 479–483).

Na spodbujanje branja v različnih starostnih in življenjskih obdobjih neposredno vplivajo bralni projekti (klubi, priporočilni bralni sezname, literarni dogodki, delavnice, bralne značke), ki so namenjeni dvigu splošne ravni bralne pismenosti.

1 Dostopnost makedonske književnosti v slovenskem prostoru

1.1 Književno prevajanje

1.1.1 Književno prevajanje med letoma 1947 in 1999

Med letoma 1947 in 1999 so lahko slovenski bralci makedonsko besedno umetnost spoznavali v prevodih ljudskega slovstva (ljudske pripovedke v zbirkah *Makedonske pripovedke* (1953) in *Osla jahaš, osla iščeš* (1982), ljudske pesmi v zbirkah poezije *Belila platno Biljana* (1979) in *Brata Miladinova: ljudske pesmi v slovenskem prevodu Štefana Kociančiča* (1984) ter makedonske ljudske pravljice v slikanicah *Siljan štrk* (1964), *Siromak in lisica* (1964), *Kokoška in*

dvanajst piščancev (1981) ter *Petelin in sonce* (1984)) in avtorski književnosti makedonskih avtoric Olivere Nikolove in Radmile Popovske ter avtorjev Tometa Arsovskega, Jovana Boškovskega, Koleta Časuleja, Živka Činga, Ljubena Dimkaroskega, Jordana Dobreskega, Simona Drakula, Metodije Foteva, Taška Georgievskega, Paskala Gilevskega, Bogomila Ćuzela, Blagoje Ivanova, Slavka Janevskega, Meta Jovanovskega, Dušana Kalića, Blažeta Koneskega, Jordana Leova, Vlada Maleskega, Mateje Matevskega, Tometa Momirovskega, Duška Nanevskega, Božina Pavlovskega, Jovana Pavlovskega, Radovana Pavlovskega, Vidoeta Podgorca, Staleta Popova, Aleksandra Popovskega, Gligorja Popovskega, Ilije Popovskega, Grigorja Prličeva, Koča Racina, Gorana Stefanovskega, Aca Šopova, Ivana Točka, Stojana Tarapuze, Koče Urdina in Vlade Uroševika. Skupno je izšlo 77 prevodov, od tega 63 naslovov makedonskega leposlovja za odrasle in 14 za otroke in mladino.

Prevodi za odrasle so izhajali pri 9 ljubljanskih (AGRTE, Borec, Cankarjeva založba, Državna založba Slovenije, Makedonsko kulturno društvo »Makedonija«, Mladinska knjiga, Prešernova družba, Radio-televizija Slovenija (Uredništvo radijskih iger), Slovenski knjižni zavod), koprski (Lipa), mariborski (Obzorja), murskosoboški (Pomurska založba) in trebanjski (Občinska kulturna skupnost) založbi. Samozaložniško je izšla pesniška zbirka *Makedonium: pesmi* Ljubena Dimkaroskega (1994). V Makedoniji je leta 1982 pri neimenovani skopski založbi izšel slovenski prevod drame *Hi-fi: (gledališka mutacija)* Gorana Stefanovskega.

Prevodi makedonskega leposlovja za otroke in mladino so v Sloveniji izhajali izključno pri ljubljanskih založbah (Mladinska knjiga, Radio-televizija Slovenija (uredništvu otroških oddaj in igranega programa)). Leta 1986 je skopska Samoupravna praktika izdala slovenski prevod makedonske pripovedke *Kraljevič Marko in vila* Duška Nanevskega.

V tem obdobju so izšli ponatisi zbirk pesmi *Vezilja* Blažeta Koneskega (1959; dvojezična izdaja leta 1966) in pravljic *Vilinski konjič* Duška Nanevskega (1983; ponatis leta 1987) ter romana *Hajduški studenec* Vidoeta Podgorca (1967; ponatise v letih 1974, 1976, 1979 in 1983), namenjenega šolskim otrokom.

1.1.2 Književno prevajanje med letom 2000 in zajemom podatkov v avgustu leta 2023

Ob boku že prevedenih makedonskih literatk in literatov so bralci od leta 2000 do zajema podatkov v avgustu leta 2023 lahko spoznavali še dela avtoric Nikoline Andove, Kice Bardžiovske-Kolbe, Rumene Bužarovske, Sonje Cekove Stojanoske, Biljane S. Crvenkovske, Liljane Čalovske, Lidije Dimkovske³, Liljane Dirjan, Dragane Evtimove, Katherine Gogove, Ane Golejške Džikove, Svetlane Hristove-Jocić, Marijane Jančeske, Olivera Ćorvezirovske, Jasne Koteske, Katice Ćulavkove, Gordane Mihailove Bošnjakoske, Sanje Mihajlović-Kostadinovske, Žanine Mirčevske, Bistrice Mirkulovske, Liljane Pandeve, Slobodanke Pavlove, Viktorije Rangelove, Danice Ručigaj, Mirjane Stojanovske, Snežane Stojčevske, Julijane Veličkovske, Jadranke Vladove itd. ter avtorjev Venka Andonovskega, Petreta M. Andreevskega, Petreta Bakevskega, Aleksa Bukarskega, Petka Dabeskega, Slaveta Ćorga Dimoskega, Dejana Dukovskega, Dimitrie Duracovskega, Ivana Džeparovskega, Kira Gerasimova, Živka Grozdanoskega, Igorja Isakovskega, Srba Ivanovskega, Jovice Ivanovskega, Rista Ć. Jačeva, Vladimirja Jankovskega, Trajčeta Kacarova, Eftima Kletnikova, Josipa Koceva, Vaneta Kosturanova, Žarka Kujundžinskega, Ermisa Lafazanovskega, Rista Lazarova, Vladimirja Lukaša, Nikole Madžirova, Mitka Madžunkova, Maneta Manuševa, Stefana Markovskega, Vladimirja Martinovskega, Dragija Mihajlovskega, Blažeta Minevskega, Konstantina Miladinova, Saška Naseva, Tomislava Osmanlija, Borčeta Panova, Trajana Petrovskega, Jordana Plevneša, Vanča Polazarevskega, Anteta Popovskega, Aleksandra Prokopievega, Nauma Radičevskega, Mihaila Rendžova, Pavleta Ribarskega, Radeta Siljana, Boška Smakovskega, Goceta Smilevskega, Aleksandra Stankovskega, Luana Starove, Ivana Šopova, Zvonka Taneskega, Ganeta Todorovskega, Rista Vasilevskega, Pandalfa Vulkanskega, Ćoka Zdraveskega itd. V tem obdobju je izšel prevod ljudskih pravljič *Sončeva sestra: makedonske ljudske pravljice* (2006).

Izšlo je 70 prevodov, od tega 67 naslovov makedonskega leposlovja za odrasle in 3 za otroke in mladino.

³ Avtorica od leta 2001 živi in ustvarja v Ljubljani.

72,9 % prevodov je izšlo s finančno podporo različnih deležnikov (npr. Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Javna agencija za knjigo Republike Slovenije, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, literarna mreža ustanove TRADUKI, Oddelek za slavistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Makedonsko kulturno društvo »Makedonija«, Slovensko-makedonsko mitrašinsko društvo, Fotokopirnica Filko Filozof idr.).

Prevodi za odrasle so izhajali pri založnikih v devetih slovenskih krajih, in sicer v Grahovem ob Bači (Kulturno umetniško društvo Otočje, Stržišče 18), Grosuplju (Mondena), Kamniku (Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, območna izpostava), Kranju (Prešernovo gledališče), Ljubljani (Beletrina, Cankarjeva založba, Center za slovensko književnost, Center za slovensko književnost (Škuc), Društvo slovenskih pisateljev, Filozofska fakulteta (Oddelek za slovanske jezike in književnosti ter Oddelek za slavistiko), Književno društvo Hiša poezije, KUD/Društvo Apokalipsa, KUD Logos, Kulturno-umetniško društvo Poiesis, Literarno-umetniško društvo (LUD) Literatura, Mednarodna ustanova – Forum slovanskih kultur, Mestno gledališče ljubljansko, Makedonsko kulturno društvo »Makedonija«, Mladinska knjiga, Modrijan, SNG Drama, Študentska založba, Tuma, Znanstvena založba FF (spletni vir)), Mariboru (Društvo Maus, Hiša knjig (Založba KMS), Slovensko narodno gledališče), Novem mestu (Goga), Todražu (Modrijan) in Vnanjih Goricah (Kulturno-umetniško društvo Pólice Dubove).

Pesniški zbirki *Džidimirci: (Krivolačko)* Pavleta Ribarskega (2018) in *Otroci sonca: antologija novejše makedonske poezije* Trajčeta Kacarova (2014) sta izšli v samozaložništvu.

V Skopju so prevodi pesniških zbirk izšli pri treh založbah. Pesniška zbirka *Kade si, tatkovino? = Kje, domovina si?* (Mirkulovska, 2010) je izšla pri Akademskem pečatu, *Vekovit pat = Stoletna pot* (Mirkulovska, 2006) pri Dijalogu, *Prugore v nebo i zasekogaš: izbor od poezijata na Blaže Koneski prevedena na slovenečki jazik = Naravnost v nebo in za vekomaj* (2011) pa pri Univerzi »Sv. Kiril i Metodij« (Filološka fakulteta »Blaže Koneski«).

Trije prevodi makedonskega leposlovja za otroke in mladino so izšli pri dveh ljubljanskih založnikih (Makedonsko kulturno društvo »Makedonija in KUD Sodobnost International). V Skopju je izšel prevod izbora *Ljubim knjigo* Aleksandra Kujundžiskega (2009). Zbirka ni vpisana v slovenski COBISS, je pa katalogizirana v makedonskem.

Podatkov o ponatisih, ki bi izšli v klasični obliki, v tem obdobju ni, so le podatki o gledaliških listih *Werther & Werther: krstna uprizoritev* Žanine Mirčevske (2005) ter *Odisej* (2012) in *Figurae veneris historiae: [Magnusu Hirschfeldu: krstna uprizoritev]* (2014) Gorana Stefanovskega, ki so izšli na podlagi dramskih tipkopisov.

1.1.3 Pregled prevodoslovnih obravnav

Namita Subiotto in Biserka Bobnar sta v pregledu *Literarnoprevodne izmenjave z makedonščino* zajeli objave prevodoslovnih obravnav (2023, 796–802). Izpostavili sta pomembnejše literarnozgodovinske študije (*Slovenska srečanja z makedonskim slovstvom* Stanka Šimenca (1968), *Makedonsko-slovenečki književno-kulturni relaciji* Aleksandra Spasova (1998), *Kulturnite vrski vo minatoto meѓu Makedonija i Slovenija* Slavke Petrovske (2000) ter *Makedonsko leposlovje v slovenskih prevodih* (2007), *Slovenečkite prevodi na makedonskata beletristika* (2008), *Slovenski prevodi makedonskega leposlovja in makedonski prevodi slovenskega leposlovja v obdobju 2000–2007* (2010) in *Slovenski prevodi makedonskega in bolgarskega leposlovja v 21. stoletju* Namite Subiotto (2013)), pregledni bibliografiji književnih in revijalnih prevodov (*Slovenska srečanja z makedonskim slovstvom* Stanka Šimenca (1968), *Prilog kon bibliografijata na makedonsko-slovenečkite književni vrski vo periodot 1945-1988 godina* Jasmine Mojsievske-Guševe (1997)), obravnave izmenjav dramatike (*Makedonsko-slovenske gledališke povezave* Ane Stojanoske (2017) in *Vljudna brezbriznost. Izmenjave slovenske in makedonske dramatike med letoma 1990 in 2015* Hristine Cvetanoske in Gašperja Trohe (2018)), poezije (*Brata Miladinova: Ljudske pesmi v slovenskem prevodu* Štefana Kociančiča Dragija Stefanije (1984), *Sodobna makedonska poezija v slovenskih prevodih* Irene Novak-Popov (2000), *Daj - dam, Na ti go - daj mi go* Anje Bračič (2013) in

Prevajalski in leksikografski podvig Štefana Kociančiča na relaciji makedonščina-slovenščina Namite Subiotto (2018)) in mladinske književnosti (*Primerjava stanja medkulturnega posredovanja mladinske književnosti med Slovenijo in Severno Makedonijo* Biserke Bobnar (2020) ter *Slovenska mladinska poezija v makedonščini in Zaemno preveduvanje na slovenečkata i makedonskata poezija za deca* Namite Subiotto in Biserke Bobnar (2021)) ter besedila, ki se ukvarjajo z literarnim odmevom v kritičnih in spletnih prispevkih (*Makedonsko-slovenski literarni odmev v zadnjem desetletju* Lare Mihovilović (2019)), s potrebo po prevodni kritiki (*Potreba od preveduvalčka kritika vo mali jazični sredini, kako što se Slovenija i Makedonija* Sonje Dolžan (2015)), težavami pri prevajanju (*Jazičnite problemi vo poetskiot prevod od makedonski na slovenečki jazik i od slovenečki na makedonski jazik* Bistrice Mirkulovske (1973), *Teškotii i rešenija pri preveduvanjeto na romanot Papokot na svetot* Sonje Dolžan (2014) in *Za preveduvanjeto kako sukcesivno prisposobuvanje kon različnite kulturni vrednosti* Vesne Mojsove-Čepiševske, Sonje Dolžan in Duška Krstevskega (2020)), z analizo prevodov tako ljudske poezije kot makedonskih klasikov (*Premostuvanja* Bistrice Mirkulovske (2020)) in udeležbo literatov na gostovanjih v Sloveniji (*Gostovanja bolgarskih in makedonskih literarnih umetnikov v Sloveniji* Namite Subiotto (2019)) (Subiotto in Bobnar, 2023: 796–802).

1.1.4 Prevajalske nagrade

Sovretovi nagradi sta prejela prevajalca Ivan Minatti za prevod poezije Koča Racina (1972) in Venio Taufer za prevod poezije *Neko drugo mesto* Vlade Uroševika (1976)⁴. Nagrado zlato pero Društva prevajalcev Makedonije je leta 1973 prejel Ivan Minatti. Mednarodno festivalno književno priznanje lirikonov zlat sta za revijalne prevode makedonske poezije prejela prevajalca Namita Subiotto (2014) in Aleš Mustar (2022) (Subiotto in Bobnar, 2023: 796).

⁴ (<https://www.knjiznica-celje.si/kavarna/43-o-nas/gradivo/literalne-nagrade/157-sovretova-nagrada>).

1.2 Tiskani izvodi

1.2.1 Obseg naklade prevodov objavljenih po letu 2000

Podatek o obsegu naklade pri 26,5 % prevodov, objavljenih po letu 2000, ni naveden v kolofonu ali v COBISS-u.

Izmed 73,5 % prevodov z znanim obsegom naklade je po en prevod izšel z naklado 100 oz. 700 izvodov, dva prevoda z naklado 600 oz. 1000 izvodov, po štirje prevodi z naklado 150, 200 oz. 400 izvodov, pet prevodov z naklado 800 izvodov ter enajst prevodov z naklado 300 izvodov. Največ prevodov (15) je izšlo z naklado 500 izvodov. Prevod z najvišjo naklado je izšel v 3000 izvodih (Štok, 2024 A: 47–48).

1.2.2 Delež naklade namenjen izposoji v knjižnicah

Izvodov prevodov drame *Figuræ veneris historiæ* (Stefanovski, 2014) in pesniške zbirke *Prugore v nebo i zasekogaš: izbor od poezijata na Blaže Koneski prevedena na slovenečki jazik = Naravnost v nebo in za vekomaj* (2011) v času pisanja prispevka ne hrani nobena knjižnica v sistemu COBISS.

Delež naklade prevodov z znanim obsegom naklade⁵, namenjen izposoji v knjižnicah, je pri 14 prevodih manjši od 10 %⁶, pri 11

⁵ Skupno število izvodov po knjižnicah (na dom + čitalniški + ni za izposajo) prešteto 25. 12. 2023.

⁶ Prevodi enajstih pesniških zbirk za odrasle *Marko krale = Kraljevič Marko* (Koneski, 2021; 5/100 = 5 %), *Dojdi vo Ohrid = Pridi na Ohrid* (2020; 4/150 = 2,7 %), *Denicija = Danicija* (Andreevski, 2018; 7/150 = 4,7 %), *Džidimirci: (Krivolačko)* (Ribarski, 2018; 15/200 = 7,5 %), *Vdah* (Panov, 2017; 16/200 = 8 %), *Nekoč hčerka* (Kulavkova, 2019; 7/400 = 1,75 %), *Vekovit pat = Stoletna pot* (Mirkulovska, 2006; 7/500 = 1,4 %), *Nevarne svečanosti* (Uroševič, 2016; 42/800 = 5,25 %), *Iz bliskov in ognja: (izbrane pesmi)* (Isakovski, 2011; 43/800 = 5,4 %), *Moka in zvezde* (Andova, 2017; 6/1000 = 0,6 %), *Zadnji avtobus Skopje–Niš* (Zdraveski, 2015; 7/1000 = 0,7 %) in ene zbirke za šolske otroke *Smešna slučka vo zoološka gradina = Smešnica v živalskem vrtu* (Andova et al., 2022; 6/200 = 3 %), drama *Odisej* (Stefanovski, 2012; 58/3000 = 1,9 %) in zbirka kratke proze *V mesečini svet: makedonska kratka fantastična proza* (2007; 27/300 = 9 %).

prevodih med 10 % in 20 %⁷, pri 13 prevodih pa med 20 % in 30 %⁸. Delež naklade pri 8 prevodih je med 30 % in 40 %⁹, pri 3 prevodih med 40 % in 50 %¹⁰ ter pri enem prevodu nad 60 %. Publikacija, ki ima najvišji delež naklade na voljo v knjižnicah, je s 60,25 % *Nevidna hiša* (Crvenkovska, 2022)¹¹ (Štok, 2024 A: 56 in 82–85).

1.3 Elektronske in zvočne izdaje

1.3.1 Elektronske in zvočne izdaje med letoma 1947 in 1999

Spletne oz. elektronske izdaje in zvočne izdaje v obdobju med letoma 1947 in 1999 niso izhajale (Štok, 2024 A: 45).

⁷ Prevodi zbirke poezije in kratke proze *(Ne)par = (Ne)par* (Kocev et al., 2019; 16/150 = 10,7 %), štirih zbirk kratke proze *Sončeva sestra: makedonske ljudske pravljice* (2006; 23/200 = 11,5 %), *Skopje – izgubljeni čevlji mesta* (Šopov 2021; 31/300 = 10,3 %), *Vsi obrazi smrti* (Andreevski, 2011; 90/500 = 18 %), *Delfin: (Zgodbe o vidnem in nevidnem)* (Prokopiev, 2020; 85/600 = 14,2 %), štirih pesniških zbirk *Risova poročila; Jezik in kruh* (Dimoski, 2021; 42/300 = 14 %), *Srebrne nočne igre in Ujetniki vetra: zbrane pesmi* (Ručigaj 2022; 46/300 = 15,3 %), *Studenec rane: izbrane pesmi* (Kletnikov, 2010; 50/300 = 16,7 %), *Srce kroga* (Vasilevski, 2020; 51/300 = 17 %), izbora dram *Demon iz Debar Maala* (Stefanovski, 2008; 76/500 = 15,2 %) in romana *Divja liga* (Urošević, 2009; 111/800 = 13,9 %).

⁸ Prevodi treh pesniških zbirk *pH nevtralna za življenje in smrt* (Dimkovska, 2012; 65/300 = 21,7 %), *Črno na belem* (Dimkovska, 2017; 73/300 = 24,3 %), *Mejno stanje* (Dimkovska 2023; 85/300 = 28,3 %), zbirke kratke proze *(Nes)končni modeli kratke zgodbe* (Mihajlovič-Kostadinovska 2021; 73/300 = 24,3 %) in *Nikamor ne grem* (Bužarovska 2022; 106/500 = 21,2 %) ter osmih romanov *Špegavec* (Prokopiev 2022; 80/400 = 20 %), *Pisarjeva smrt* (Mihajlovski, 2014; 101/500 = 20,2 %), *Poslednji vaščani* (Andreevski, 2011; 107/500 = 21,4 %), *Skrite želje, nemirna potovanja* (Jankovski, 2023; 122/500 = 24,4 %), *Strdek* (Nikolova, 2014; 132/500 = 26,4 %), *Hrapeško* (Lafazanovski, 2009; 141/500 = 28,2 %), *Rezervno življenje* (Dimkovska, 2014; 177/600 = 29,5 %), *Sneg v Kazablanki* (Bardžiovska-Kolbe, 2008; 205/700 = 29,3 %).

⁹ Prevodi izbora dram *Makedonska dramska besedila* (2002; 47/150 = 31,3 %), 6 romanov *Pogovor s Spinozo: (roman-pajčevina)* (Smilevski, 2005; 110/300 = 36,7 %), *Popek sveta* (Andonovski, 2013; 158/400 = 39,5 %), *Heloiza: vrnitev besed* (Smilevski, 2016; 165/500 = 33 %), *Sestra Sigmunda Freuda* (Smilevski, 2012; 166/500 = 33,2 %), *Non-Oui* (Dimkovska, 2019; 185/500 = 37 %), *Skrita kamera* (Dimkovska, 2006; 185/500 = 37 %) in zbirka kratke proze *Moj mož* (Bužarovska, 2017; 166/500 = 33,2 %).

¹⁰ Prevoda romanov *Spominčice* (Minevski, 2016; 179/400 = 44,75 %) in *Čas koz* (Starova, 2019; 203/500 = 40,6 %) ter slikanica za šolske otroke *Deklica in mesto* (Kosturanov, 2023; 327/800 = 40,9 %).

¹¹ 482/800 = 60,25 %

1.3.2 Elektronske in zvočne izdaje med letom 2000 in zajemom podatkov v avgustu leta 2023

Romana *Spominčice* Blažeta Minevskega (2016; elektronska izdaja 2016) in *Heloiza: vrnitev besed* Goceta Smilevskega (2016; elektronska izdaja 2016) ter pesniške zbirke *Črno na belem* Lidije Dimkovske (2017; elektronska izdaja 2017), *Srebrne nočne igre in Ujetniki vetra: zbrane pesmi* Danice Ručigaj (2022; elektronska izdaja 2023) in *Studenec rane: izbrane pesmi* Eftima Kletnikova (2010; elektronska izdaja 2020) so izšli v fizični obliki in kot elektronske izdaje. Prevoda kratke zgodbe *Vinska mušica* Venka Andonovskega (2021) in dvojezične pesniške zbirke *Triglav-Vardar: Sodobna slovenska in makedonska poezija = Vardar-Triglav* (Cekova Stojanoska et al. 2018) sta zgolj elektronsko distribuirana. Roman *Čas koz* Luana Starove (2019; zvočna izdaja 2020) je izšel v fizični obliki in kot zvočna izdaja. V vseh treh oblikah se pojavita zbirka kratkih zgodb (*Nes)končni modeli kratke zgodbe* Sanje Mihajlovič-Kostadinovske (2021; elektronska izdaja 2022, zvočna izdaja 2022) ter roman *Skrite želje, nemirna potovanja* Vladimirja Jankovskega (2023; elektronska izdaja, zvočna izdaja 2023) (Štok, 2024 A: 45).

1.3.3 Katalog zvočnih knjig Knjižnice slepih in slabovidnih Minke Skaberne

V Katalogu zvočnih knjig¹², ki je bil posodobljen januarja 2025 in objavljen na spletni strani Knjižnice slepih in slabovidnih Minke Skaberne^{13,14}, je zabeleženih pet zvočnih izdaj makedonskih avtorjev. Roman *Čas koz* (Starova, kataloška št.: CČ075) in zbirka kratke proze (*Ne)skončni modeli kratke zgodbe* (Mihajlovič-Kostadinovska, kataloška št.: CN250) sta kot zvočni izdaji zabeležena tudi v COBISS-u, o zvočnih izdajah romanov *Popek sveta* (Andonovski, kataloška št.: CP182), *Rezervno življenje* (Dimkovska, kataloška št.:

¹² (<https://www.kss-ess.si/wp-content/uploads/2025/02/ZVOČNE-KNJIGE-JANUAR-2025.pdf>).

¹³ Podatkov o prevodih makedonskega leposlovja, ki bi bili reliefno tiskani v brajevi pisavi, do vključno januarja 2025 nismo zasledili.

¹⁴ (<https://www.kss-ess.si/wp-content/uploads/2025/02/KNJIGE-V-BRAJICI-JANUAR-2025.pdf>).

CR046) in *Sneg v Kazablanki* (Bardžiovska-Kolbe, kataloška št.: CS045) pa v COBISS-u ni podatkov.

2 Odmev makedonske književnosti v slovenskem prostoru

2.1 Literarni odmev v kritičkih in spletnih prispevkih na prevode, ki so izšli med letoma 2000 in 2023

V 17 kritičkih in spletnih publikacijah (časnika *Delo* in *Večer*, časopisi *Dnevnik*, *Mladina* in *Otočje*, gledališki list *Gledališki list SNG*, mesečnika *Ampak* in *Mentor*, spletno mesto *LUD Literatura*, priloge *Pogledi*, *Polet* in *Živa* ter revije *Apokalipsa*, *Dialogi*, *Literatura*, *Razpotja* in *Sodobnost*) je bilo objavljenih 36¹⁵ literarnih recenzij 21 recenzentk (Nika Arhar, Gabriela Babnik, Nada Breznik, Jelka Ciglencečki, Maja Žorga Dulmin, Ana Geršak, Mojca Kirbiš, Nika Korenjak, Iva Kosmos, Mojca Kumerdej, Jasna Lasja, Staša Pavlovič, Valentina Plahuta Simčič, Diana Pungeršič, Petra Samec, Lucija Stepančič, Veronika Šoster, Alenka Vesenjaj, Zarja Vršič, Anja Zidar, Maja Žvokelj) in 6 recenzentov (Matej Bogataj, Mare Cestnik, Jurij Kovič, Klemen Pisk, Tadej Meserko, Urban Vovk).

Recenzije^{16, 17} je prejelo 36,4 % zbirk kratke proze (po eno recenzijo *Kar vidijo mačke: makedonska kratka proza* (Janevski et al., 2008), *Plovba na jug* (Prokopiev, 2008) in *V mesečini svet: makedonska kratka fantastična proza* (2007) ter tri recenzije *Moj mož* (Bužarovska, 2017)), 14,3 % pesniških zbirk (eno recenzijo *pH nevtralna za življenje in smrt* (Dimkovska, 2012) in po dve recenziji *Črno na belem* (Dimkovska, 2017), *Kamnita Blazina* (Jačev, 2001) in *Nobel proti Nobelu* (Dimkovska, 2004)), 55,6 % romanov (po eno recenzijo *Heloiza: vrnitev besed* (Smilevski, 2016), *Poslednji vaščani* (Andreovski, 2011), *Pisarjeva smrt* (Mihajlovski, 2014), *Čas koz* (Starova, 2019) in *Divja liga* (Uroševik, 2009), po dve recenziji *Sestra*

¹⁵ Recenzija, ki se je v ločenih segmentih nanašala na dva prevoda, je bila obravnavana kot dva kritička prispevka.

¹⁶ Literarnega odziva na dramska dela nismo preverjali, saj »[d]ramske kritike, ki bi reflektirala dramo kot tako, ne zgoj v sklopu njene uprizoritve, skorajda ni« (Lukan, 2017: 93).

¹⁷ Obravnavane recenzije ne sodijo med prevodno kritiko, saj recenzenti književnih prevodov največkrat niso obravnavali kot takih, ampak z vidika izvirnih besedil, prevajalk oz. prevajalcev skorajda niso omenjali.

Sigmunda Freuda (Smilevski, 2012) in *Azbuka za neposlušne* (Andonovski, 2007), tri recenzije *Rezervno življenje* (Dimkovska, 2014), štiri recenzije *Skrita kamera* (Dimkovska, 2006) in 5 recenzij *Pogovor s Spinozo: (roman-pajčevina)* (Smilevski, 2005)) in 33,3 % publikacij drugih literarnih vrst (dve recenziji *Intimist* (Koteska, 2008)).

V treh prispevkih vrednotenje ni bilo jasno izraženo. 5 recenzij je bilo negativnih in 5 deloma pozitivnih ter deloma negativnih. Romani *Poslednji vaščani* (2011) Petreta M. Andreevskega, *Pisarjeva smrt* (2014) Dragija Mihajlovskega in *Čas koz* (2019) Luana Starove ter zbirka kratke proze *Plovba na jug* (2008) Aleksandra Prokopieva s po eno recenzijo, pesniške zbirke *Nobel proti Nobelu* (2004) in *Črno na belem* (2017) Lidije Dimkovske ter *Kamnita blazina* (2001) Rista Ć. Jačeva in roman *Sestra Sigmunda Freuda* (2012) Goceta Smilevskega s po dvema recenzijama, zbirka kratke proze *Moj mož* (2017) Rumene Bužarovske s tremi recenzijami in roman *Pogovor s Spinozo* Goceta Smilevskega (2005) s petimi recenzijami so prejeli zgolj pozitivne recenzije.

Najpogosteje recenzirana avtorja sta bila Goce Smilevski z romani *Pogovor s Spinozo*, *Sestra Sigmunda Freuda* in *Heloiza: vrnitev besed* ter Lidija Dimkovska s pesniškimi zbirkami *Nobel proti Nobelu*, *Črno na belem* in *pH nevtralna za življenje in smrt* ter romanoma *Skrita kamera* in *Rezervno življenje* (Štok, 2024 A: 61–71).

2.2 Sodelovanje na literarnih festivalih in literarne nagrade, podeljene makedonskim književnikom

Med letoma 1991 in 2024 je na literarnih branjih, okroglih mizah in spremljevalnih prireditvah mednarodnega pisateljskega srečanja festivala Vilenica sodelovalo 22 makedonskih književnikov: Eftim Kletnikov (1992), Mateja Matevski (1994), Radovan Pavlovski (1995), Liljana Dirjan (1996), Sande Stojčevski (1999), Zoran Ančevski (2000), Lidija Dimkovska (2000), Katica Kulavkova (2001), Luan Starova (2002), Aleksandar Prokopiev (2004), Olivera Korvezirovska (2005), Venko Andonovski (2006), Ermis Lafazanovski (2007), Vlada Uroševik (2009), Blaže Minevski (2010), Nikola Madžirov (2011), Igor Isakovski (2012), Tomislav Osmanli

(2014), Jovica Ivanovski (2016), Rumena Bužarovska (2017), Petar Andonovski (2019) in Dejan Dukovski (2022).

Mednarodno literarno nagrado vilenica je leta 2007 prejel makedonski scenarist in dramatik Goran Stefanovski.

Pisatelj Goce Smilevski je na festivalu Vilenica leta 2006 prejel pisateljsko nagrado Srednjeevropske pobude (SEP) in Društva slovenskih pisateljev, leta 2019 so jo podelili makedonskemu prozaistu Ivanu Šopovu.

Med letoma 1996 in 2024 je na pesniških branjih in raznovrstnih drugih spremljevalnih dogodkih mednarodnega pesniškega festivala Dnevi poezije in vina¹⁸ sodelovalo 12 makedonskih književnikov: Eftim Kletnikov (1996), Slave Ćorgo Dimoski (1998), Nataša Buntenska (1999), Lidija Dimkovska (2002), Nikola Madžirov (2003, 2012), Jovica Ivanovski (2004), Zvonko Taneski (2005), Igor Isakovski (2006), Ćoko Zdraveski (2015), Vlada Uroševik (2016), Nikolina Andova Šopova (2017) in Katica Ćulavkova (2019).

V sklopu mednarodnega festivala Lirikonfest Velenje je bilo med letoma 2002 in 2019 v festivalskih zbornikih *Herbersteinskih srečanj književnikov* predstavljenih 15 makedonskih književnikov: Petre M. Andreevski, Ivan Antonovski, Mitko Apostolov, Lidija Dimkovska, Olivera Docevska, Igor Isakovski, Jovica Ivanovski, Risto Jačev, Eftim Kletnikov, Katica Ćulavkova, Nikola Madžirov, Marta Markoska, Snežana Stojčevska, Risto Vasilevski in Ćoko Zdraveski.

Nagrada velenjica – čaša nesmrtnosti je leta 2020 prejela Lidija Dimkovska.

Na mednarodnem literarnem festivalu Fabula, ki slovenskim bralcem približuje sodobno tujo književno produkcijo, je bila leta 2008 v ospredju makedonska literatura. Na festivalu je bila predstavljena nova antologija *Kar vidijo mačke*, ki vključuje tudi kratko prozo treh tedaj gostujočih makedonskih književnikov Venka Andonovskega, Ermisa Lafazanovskega in Aleksandra Prokopieva.

¹⁸ V spremljevalni Beletininini zbirki *Dnevi Vina in poezije* so izšle 3 pesniške zbirke: *Zadnji avtobus Skopje–Niš* Ćoka Zdraveskega (2015), *Moka in zvezde* Nikoline Andove (2017) in *Nekoč hčerka* Katice Ćulavkove (2019).

Makedonska dramatičarka Žanina Mirčevska¹⁹, se je v ožje izbore najboljših dramskih besedil, ki so potekali v okviru Tedna slovenske drame, uvrstila v letih 2005 (*Odstiranje*), 2006 (*Na deževni strani*) in 2007 (*Žrelo*), leta 2009 pa je prejela Grumovo nagrado za dramo *Konec Atlasa*.

Leta 2022 je na drugem Festivalu slovanskih literatur gostoval makedonski književnik Aleksandar Prokopiev. Predstavitve avtorjevega novega romana *Špegavec* (2022) je potekala v sodelovanju s prevajalcem Robertom Sušo, dogodek pa je povezovala Namita Subiotto (Štok, 2024 A, 10–12 in 59–62).

2.3 Priporočilni bralni seznam »DOBREKNJIGE.SI«

Spletni priporočilni bralni seznam »DOBREKNJIGE.SI« je obojestransko povezan s knjižnično-informacijskim sistemom COBISS. S 23. 4. 2024 so bralni seznam v želji po nadaljnjem razvoju portala predstavili na sodobnejšo platformo. Posledica selitve je bila ponastavitev števila ogledov vseh vnosov priporočil.

Do zajema podatkov 26. 4. 2025 je bilo na »DOBREKNJIGE.SI« objavljenih 19 priporočil prevodov makedonskega leposlovja. Makedonski avtorji, ki so na seznamu zastopani z več kot enim prevodom, so: Petre M. Andreevski (2), Rumena Bužarovska (2) Goce Smilevski (2) in Lidija Dimkovska (6).

V enem letu je 6 priporočil doseglo do 100 ogledov (*Iz bliskov in ognja: (izbrane pesmi)* (Isakovski, 2011; 39), *Heloiza: vrnitev besed* (Smilevski, 2016; 48), *pH nevtralna za življenje in smrt* (Dimkovska, 2012; 59), *Pisarjeva smrt* (Mihajlovski, 2014; 61), *Spominčice* (Minevski, 2016, 67) in *Vsi obrazi smrti* (Andreevski, 2011; 70)), 5 priporočil med 100 in 200 ogledi (*Poslednji vaščani* (Andreevski, 2011; 128), *Mejno stanje* (Dimkovska, 2023; 167), *Sestra Sigmunda Freuda* (Smilevski, 2012; 173), *Hrapeško* (Lafazanovski, 2009; 192) in *Non-Oui* (Dimkovska, 2019; 199)), 2 priporočila med 200 in 300 ogledi (*Moj mož* (Dimkovska, 2017; 213), *Rezervno življenje* (Dimkovska, 2014; 259)), 3 priporočila med 300 in 400 ogledi (*Skrita kamera* (Dimkovska, 2006; 314), *Nikamor ne grem* (Bužarovska, 2022; 338), *Skrite želje, nemirna potovanja* (Jankovski, 2023; 354)), nad 500 ogledi pa so dosegla priporočila romanov *Čas koz* (Starova,

¹⁹ Avtorica prebiva v Sloveniji.

2019; 403), *EMŠO* (Dimkovska, 2024; 744) in *Poletje, v katerem te ni* (Andonovski, 2023; 955)²⁰.

3 Neposreden vpliv na spodbujanje branja makedonske književnosti v slovenskem prostoru

3.1 Bralni projekt Naša mala knjižnica

Namen bralnega projekta Naša mala knjižnica je širjenje obzorij vrtčevskih otrok in učencev 1. in 2. ter od 3. do 5. razreda. V sodelovanju s sofinancerjem Evropsko unijo ga organizirajo različne tuje (npr.: pod uredništvom Dejana Trajkoskega makedonska Prozart Media) in domače založbe (KUD Sodobnost International). Projekt je v dveh letih izvedlo več kot 300 slovenskih šol. Otroci vsako šolsko leto spoznavajo literarne junake iz različnih kulturnih okolij (npr.: Belgija, Grčija, Estonija, Hrvaška, Italija, Litva, Poljska, Turčija ...). V šolskem letu 2023/24 so vrtčevski otroci in učenci prve triade kulturo Severne Makedonije spoznavali s slikanico *Deklica in mesto* Vaneta Kosturanova (2023, pr. Aleš Mustar), v šolskem letu 2024/25 pa s slikanico istega avtorja *Deklica in medvedek* (2024, pr. Aleš Mustar)²¹.

3.2 Bralni klub Slovanska bralna značka Oddelka za slavistiko Filozofske fakultete UL

Srednješolci, študenti in učitelji, ki se želijo poglobiti v sodobna slovanska literarna besedila, to lahko storijo v okviru bralnega kluba Slovanska bralna značka, ki je bil kot Bralna značka zasnovan že v študijskem letu 2021/22. Pogovore z avtorji in prevajalci organizirajo Oddelek za slavistiko Filozofske fakultete UL, študentska sekcija in sekcija za slovanske jezike in književnosti Zveze društev Slavistično društvo Slovenije. Gradivo je dvojezična e-antologija slovanskih književnosti *Človek živali in žival človeku v sodobni slovanski*

²⁰ (<https://www.dobreknjige.si/>;
<https://www.dobreknjige.si/dobrodosli-na-prenovljenem-portalu/>).

²¹ (<https://www.nasamalaknjiznica.si/wp-content/uploads/2023/05/Dopisi-NMK-2023-2024.pdf>;
<https://www.nasamalaknjiznica.si/wp-content/uploads/2024/05/Dopisi-NMK-2024-SPLET.pdf> ;
<https://www.nasamalaknjiznica.si/o-zalozbah/>).

*poeziji*²² (2022), ki je izšla v sklopu Evropske noči raziskovalcev, in literarna besedila, objavljena v e-antologiji *Sodobna slovanska kratka zgodba*²³ (2021), ter v zborniku *Slovenski jezik med slovanskimi jeziki*²⁴ (2021). Bralni dogodki in delavnice so potekali na tedenskih srečanjih s prebiranjem besedil v slovanskih izvirnikih in slovenskih prevodih na Filozofski fakulteti ali s pomočjo komunikacijskega orodja Zoom, udeleženci pa so prejeli tudi priznanje Slovanska bralna značka. Bralna značka je v študijskih letih 2022/23 in 2024/25 potekala v znamenju sodobne slovanske poezije, v letu 2023/24 pa v znamenju sodobne slovanske kratke proze²⁵.

Sklep

Slovenski bralci lahko makedonsko književnost preko literarnih prevodov spremljajo že od 2. polovice 20. stoletja. Od tedaj in do zajema podatkov v avgustu leta 2023 je v Sloveniji izšlo 147 prevodov makedonskega leposlovja, in sicer 130 naslovov za odrasle in 17 za otroke in mladino.

(Medsebojno) kontinuirano književno prevajanje je raziskano in zajeto v številnih prevodoslovnih obravnavah. Prevajalci, ki prevajajo iz makedonskega jezika, za kakovostne in dovršene prevode prejemajo prevajalske nagrade. Po letu 2000 sta nagradi prejela Namita Subiotto in Aleš Mustar.

²² Besedila so objavljena v izvirniku in slovenskih prevodih. V izboru sta predstavljeni pesmi Liljane Dirjan (*Пемејом – Петелин*, pr. Maja Kovač) in Igorja Isakovskega (*Маџорот ме чува, жена ми ме чува – Maček me pazi, žena me pazi*, pr. Namita Subiotto).

²³ Izbor vključuje kratko zgodbo *Vinska mušica* Venka Andonovskega (pr. Namita Subiotto).

²⁴ Prispevek Namite Subiotto se navezuje na pesem *Пемејом – Петелин* Liljane Dirjan in ekokritičsko tematizira odnos človeka in živali.

²⁵ (<https://doi.org/10.4312/ZOJG2690>;

<https://doi.org/10.4312/YPPU6971>;

<https://zdsds.si/bralna-znacka-2021-22/>;

<https://ebooks.uni-lj.si/ZalozbaUL/catalog/book/4>;

<https://slavistika.net/e-viri/sskz>;

<https://zdsds.si/slovanska-bralna-znacka-2022-23/>;

<https://zdsds.si/slovanska-bralna-znacka-2023-24/>;

<https://slavistika.ff.uni-lj.si/slovanska-bralna-znacka>;

<https://zdsds.si/tiskovina/3265/>).

Nagrade prejemajo tudi makedonski literati: Goran Stefanovski, Žanina Mirčevska, Lidija Dimkova, prva prejemnica nagrade za vrhunski slovenski desetletni pesniški opus za odrasle, ki ne ustvarja v slovenskem jeziku. Nagrajencu Ivanu Šopovu pa je pisateljska nagrada, ki jo je leta 2019 prejel na festivalu Vilenica, omogočila izdajo zbirke kratke proze *Skopje – izgubljeni čevlji mesta* (2021) v spremljevalni »Zbirki vileniških nagrajencev«.

Obseg naklade tiskanih izvodov iz desetletja v desetletje pada, po letu 2000 je pri prevodih z znanim obsegom naklade 30 % prevodov izšlo v nakladi 500 izvodov.

S pojavom elektronskih in zvočnih izdaj po letu 2000 je makedonska književnost potencialno pridobila tudi bralce z različnimi oviranostmi, denimo slepe in slabovidne bralce ter tiste, ki se soočajo s specifičnimi bralnimi težavami in jim prilagajanje vizualne podobe besedila elektronskih knjig lahko koristi. Elektronskih in zvočnih izdaj za otroke in mladino še ni, bi pa bile iz že navedenih razlogov koristne.

Na kataloškem seznamu zvočnih knjig Knjižnice slepih in slabovidnih Minke Skaberne so uvrščene zvočne izdaje romanov *Popek sveta* Venka Andonovskega, *Rezervno življenje* Lidije Dimkovske in *Sneg v Kazablanki* Kice Bardžiovske-Kolbe, o katerih v COBISS-u ni podatkov, zaenkrat pa na seznam zvočnih knjig zvočne izdaje romana *Skrite želje, nemirna potovanja* Vladimirja Jankovskega še niso uvrstili.

Dostopnost makedonske književnosti v slovenskem prostoru je dobra, odmev pozitiven (10 prevodov je prejelo izključno pozitivne literarno-kritične prispevke), spodbujanje branja makedonske književnosti pa poteka vzporedno z dvigom splošne ravni bralne pismenosti v različnih obdobjih opismenjevanja.

Najmlajši bralci se lahko vključijo v bralni projekt Naša mala knjižnica, dijaki, študenti in učitelji v bralni klub Slovanska bralna značka, makedonski prevodi pa so uvrščeni tudi na priporočilni bralni seznam »DOBREKNJIGE.SI«, ki je prosto dostopen na spletu.

Potreba po prevodni literaturi makedonskih avtorjev v Sloveniji nedvomno narašča.

Spletni viri

- BRALNA ZNAČKA 2021/22. URL: <https://zdsds.si/bralna-znacka-2021-22/> (Pridobljeno 1. 3. 2025). (In Slovenian.)
- Brajica januar 2025, seznam del. URL: <https://www.kss-ess.si/wp-content/uploads/2025/02/KNJIGE-V-BRAJICI-JANUAR-2025.pdf> (Pridobljeno 11. 4. 2025). (In Slovenian.)
- Bralni projekt NAŠA MALA KNJIŽNICA 2023/24. URL: <https://www.nasamalaknjiznica.si/wp-content/uploads/2023/05/Dopisi-NMK-2023-2024.pdf> (Pridobljeno 4. 1. 2025). (In Slovenian.)
- — 2024/25. URL: <https://www.nasamalaknjiznica.si/wp-content/uploads/2024/05/Dopisi-NMK-2024-SPLET.pdf> (Pridobljeno 4. 1. 2025). (In Slovenian.)
- DOBREKNJIGE.SI. URL: <https://www.dobreknjige.si/> (Pridobljeno 26. 4. 2025). (In Slovenian.)
- Dobrodošli na prenovljenem portalu. URL: <https://www.dobreknjige.si/dobrodosli-na-prenovljenem-portal/> (Pridobljeno 26. 4. 2025). (In Slovenian.)
- O založbah. URL: <https://www.nasamalaknjiznica.si/o-zalozbah/> (Pridobljeno 4. 1. 2025). (In Slovenian.)
- „Sodobna slovanska kratka zgodba“. 2021. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2021. URL: <https://slavistika.net/e-viri/sskz> (pridobljeno 1. 3. 2025). (In Slovenian.)
- Slovanska bralna značka 2022/23. URL: <https://zdsds.si/slovanska-bralna-znacka-2022-23/> (pridobljeno 1. 3. 2025). (In Slovenian.)
- 2023/24. URL: <https://zdsds.si/slovanska-bralna-znacka-2023-24/> (pridobljeno 1. 3. 2025). (In Slovenian.)
- 2025. URL: <https://slavistika.ff.uni-lj.si/slovanska-bralna-znacka> (pridobljeno 1. 3. 2025). (In Slovenian.)
- Slovenski slavistični kongres. b. d. „Slovenski jezik med slovanskimi jeziki: [Slovenski slavistični kongres, Monošter/Szentgotthárd in Moravske Toplice, 30. september - 2. oktober 2021]“. V , 31:711. Zbornik Slavističnega društva Slovenije. Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. URL: <https://zdsds.si/tiskovina/3265/> (pridobljeno 1. 3. 2025). (In Slovenian.)
- Sovretova nagrada. URL: <https://www.knjiznica-celje.si/kavarna/43-onas/gradivo/literalne-nagrade/157-sovretova-nagrada> (pridobljeno 8. 3. 2025). (In Slovenian.)
- Zvočne knjige, januar 2025. URL: <https://www.kss-ess.si/wp-content/uploads/2025/02/ZVOČNE-KNJIGE-JANUAR-2025.pdf> (pridobljeno 11. 4. 2025). (In Slovenian.)

Viri / Sources:

- Adamowicz, Anna, Dirjan, Liljana, Haugová, Mila, Isakovski, Igor, Jirous, Ivan Martin, Kenarov, Dimitar, Lišega, Oleg idr. (2022). *E-antologija: človek živali in žival človeku v sodobni slovanski poeziji*. 1. e-izd. Ljubljana: Založba Univerze. URL: <https://doi.org/10.4312/ZOJG2690>. (Pridobljeno 1. 3. 2025). (In Slovenian.)
- Andreevski, Petre M. (2011). *Vsi obrazi smrti*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura. Prevedla Namita Subiotto. (In Slovenian.)
- —. (2011). *Poslednji vaščani*. Ljubljana: Društvo slovenskih pisateljev. Prevedla Namita Subiotto. (In Slovenian.)
- —. (2018). *Denicija = Danicija*. Ljubljana: MKD Makedonija. Prevedla Namita Subiotto. (In Macedonian and Slovenian.)
- Andonovski, Petar. (2023). *Poletje, v katerem te ni*. Let. 166. Ljubljana: Škuc. Prevedel Sašo Puljarevič. (In Slovenian.)
- Andonovski, Venko. (2007). *Azbuka za neposlušne*. Ljubljana: Društvo slovenskih pisateljev. Prevedla Namita Subiotto. (In Slovenian.)
- —. (2013). *Popek sveta*. Ljubljana: Cankarjeva založba. Prevedla Sonja Dolžan. (In Slovenian.)
- —. (2021). *Vinska mušica*. 1. e-izd. Let. 2. Sodobna slovanska kratka zgodba. Ljubljana: Znanstvena založba FF. URL: <https://doi.org/10.4312/YPPU6971>. (Pridobljeno 1. 3. 2025). (In Slovenian.)
- Andova, Nikolina. (2017). *Moka in zvezde*. Ljubljana: Beletrina. Prevedla Namita Subiotto. (In Slovenian.)
- Andova, Nikolina, Bužarovska, Rumena, Golejška Džikova, Ana, Lukaš, Vladimir, Martinovski, Vladimir, Polazarevski, Vančo, Vulkanski, Pandalf. (2022). *Smešna slučka vo zoološka gradina = Smešnica v živalskem vrtu*. Ljubljana: MKD Makedonija. Prevedle: Fatima Ibrišević, Urša Pestar, Lea Vodopivec, Teja Popovič, Ivana Kristina Mohar, Nina Gogić, Brita Bautin in Namita Subiotto. (In Macedonian and Slovenian.)
- Andonovski, Venko. (2013). *Popek sveta*. Ljubljana: Cankarjeva založba. Prevedla Sonja Dolžan. (In Slovenian.)
- Bardžiovska-Kolbe, Kica. (2008). *Sneg v Kazablanki*. 1. izd. Ljubljana: Tuma. Prevedla Klarisa M. Jovanović. (In Slovenian.)
- Belila platno Biljana: makedonske ljudske pesmi*. (1979). Let. 183. Ljubljana: Mladinska knjiga. Prevedel Venko Taufer. (In Slovenian.)
- Bužarovska, Rumena. (2017). *Moj mož*. 1. izd. Vol. 112. Ljubljana: Modrijan. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- —. (2022). *Nikamor ne grem*. 1. izd. Todraž: Modrijan. Prevedla Sonja Dolžan. (In Slovenian.)

- Cekova Stojanoska, Sonja, Dimkovska, Lidija, Evtimova, Dragana, Frbčar, Ivo, Jovanović, Klarisa M., Mustar, Aleš. (2018). "*Triglav-Vardar: Sodobna slovenska in makedonska poezija = Vardar-Triglav.*" Ljubljana: Kulturno-umetniško društvo Poiesis. 2018. [Spletna objava]. Prevedli: Sonja Cekova Stojanoska, Lidija Dimkovska, Dragana Evtimova, Ivo Frbčar, Klarisa Jovanović in Aleš Mustar. (In Macedonian and Slovenian.)
- Crvenkovska, Biljana S. (2022). *Nevidna hiša*. Ljubljana: KUD Sodobnost International. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- Dimkaroski, Ljuban. (1994). *Makedonium: pesmi*. [Ljubljana]: [samozal.] Lj. Dimkaroski. Prepesnila Nada Carevska. (In Slovenian.)
- Dimkovska, Lidija. (2004). *Nobel proti Nobelu*. Ljubljana: Center za slovensko književnost. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- —. (2006). *Skrita kamera*. Ljubljana: Cankarjeva založba. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- —. (2012). *pH nevtralna za življenje in smrt*. 1. izd. Ljubljana: Cankarjeva založba. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- —. (2014). *Rezervno življenje*. 1. izd. Ljubljana: Modrijan. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- —. (2017). *Črno na belem*. 1. izd. Ljubljana: Cankarjeva založba. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- —. (2017). *Črno na belem*. Elektronska izd. Ljubljana: Cankarjeva založba. <https://www.biblos.si/isbn/9789612823443>. [E-izdaja]. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- —. (2019). *Non-Oui*. 1. izd. Vol. 121. Ljubljana: Modrijan. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- —. (2023). *Mejno stanje*. 1. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- —. (2024). *EMŠO*. Let. 134. Ljubljana: Cankarjeva založba. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- Dimoski, Slave Ćorgo. (2021). *Risova poročila; Jezik in kruh*. Vol. 94. Ljubljana: Književno društvo Hiša poezije. Prevedla Lara Mihovilović. (In Slovenian.)
- Dojdi vo Ohrid = Pridi na Ohrid*. (2020). Ljubljana: MKD Makedonija. Prevedli: Namita Subiotto, Teodora Cvetanoska, Elžbieta Kirinčić, Maja Rozman, Marko Stanojević, Emilija Neškoska, Sašo Puljarević, Anette Pavić, Igor Ivašković, Aleksander Trifunović, Mara Muhić in Maja Kovač. (In Macedonian and Slovenian.)
- Isakovski, Igor. (2011). *Iz bliskov in ognja: (izbrane pesmi)*. Vol. 36. Ljubljana: KUD Apokalipsa. Prevedla Namita Subiotto. (In Slovenian.)

- Jačev, Risto Ć. (2001). *Kamnita Blazina*. Vol. 11. Grosuplje: Mondena. Poslovenila Bistrica Mirkulovska in Ivo Frbžar. (In Slovenian.)
- Janevski, Slavko, Urošević, Vlada, Andreevski, Petre M., Mihajlovski, Dragi, Duracovski, Dimitrie, Prokopiev, Aleksandar, Vladova, Jadranka et al. (2008). *Kar vidijo mačke: makedonska kratka proza*. Ljubljana: Študentska založba. Prevedla Namita Subiotto. (In Slovenian.)
- Jankovski, Vladimir. (2023). *Skrite želje, nemirna potovanja*. Novo mesto: Goga. Prevedla Namita Subiotto. (In Slovenian.)
- —. (2023). *Skrite želje, nemirna potovanja*. 1. elektronska izd. Literarna zbirka Goga. Novo mesto: Goga. <https://www.biblos.si/isbn/9789612774066>. [E-izdaja]. Prevedla Namita Subiotto. (In Slovenian.)
- —. (2023). „*Skrite želje, nemirna potovanja*“. Novo mesto: Goga. 2023. <https://l.audibook.si/j10MOOp8ZAb>. [Zvočna izdaja]. Prevedla Namita Subiotto. (In Slovenian.)
- Kacarov, Trajče. (2014). *Otroci sonca: antologija novejšje makedonske poezije*. 1. izd. Skopje: samozal. O. Docevska. Prevedel Franjo Frančič. (In Slovenian.)
- Kletnikov, Eftim. (2010). *Studenec rane: izbrane pesmi*. Vol. 15. Ljubljana: KUD Logos. Prevedel Venko Taufer. (In Macedonian and Slovenian.)
- —. (2020). *Studenec rane: izbrane pesmi*. Elektronska izd. Let. 60. Elektronska knjižna zbirka KUD Logos. Ljubljana: KUD Logos. <http://www.kud-logos.si/e-knjige/>. [E-izdaja]. Prevedel Venko Taufer. (In Macedonian and Slovenian.)
- Kujundžiski, Aleksandar. (2009). *Ljubim Knjigo*. Vol. 8. Skopje: Antolog. Prevedla Bistrica Mirkulovska. (In Slovenian.)
- Koneski, Blaže. (1959). *Vezilja*. Koper: Lipa. (In Slovenian.)
- —. (1966). *Vezilka = Vezilja*. Dvojezična izd. Let. 12. V Ljubljani: Mladinska knjiga. (In Macedonian and Slovenian.)
- —. (2021). *Marko krale = Kraljevič Marko*. Ljubljana: MKD Makedonija. Prevedla Namita Subiotto. (In Macedonian and Slovenian.)
- Kokoška in dvanajst piščancev. (1981). Let. 237. [Ljubljana]: Mladinska knjiga. Prevedel Ivan Minatti. (In Slovenian.)
- Kosturanov, Vane. (2023). *Deklica in mesto*. Ljubljana: KUD Sodobnost International. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- —. (2024). *Deklica in medvedek*. Ljubljana: KUD Sodobnost International. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- Koteska, Jasna. (2008). *Intimist: (eseji)*. Let. 26. Ljubljana: Društvo Apokalipsa. Prevedla Namita Subiotto. (In Slovenian.)
- Ķulavkova, Katica. (2019). *Nekoč hčerka*. Ljubljana: Beletrina. Prevedla Lara Mihovilović. (In Macedonian, Slovenian and English.)

- Lafazanovski, Ermis. (2009). *Hrapeško*. 1. izd. Ljubljana: Cankarjeva založba. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- Ljudske pesmi v slovenskem prevodu Štefana Kociančiča*. (1984). Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete. Prevedel Štefan Kociančič. (In Slovenian.)
- Makedonska dramska besedila*. (2002). Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti; Makedonsko kulturno društvo »Makedonija.« Prevod spremne besede Sonja Cekova. Prevajalci besedil: Drago Jančar, Bogdan Gjud, France Vurnik, Ivan Minatti in Mateja Dermelj Ropoša. (In Slovenian.)
- Makedonske pripovedke*. (1953). [Ljubljana]: Mladinska knjiga. Prevedel Maks Robič. (In Slovenian.)
- Mihajlovič-Kostadinovska, Sanja. (2021). *(Nes)končni modeli kratke zgodbe*. 1. izd. Vnanje Gorice: Kulturno-umetniško društvo Police Dubove. Prevedla Namita Subiotto. (In Slovenian.)
- —. (2022). *(Nes)končni modeli kratke zgodbe*. Let. 25. Zbirka Eho. Ljubljana: Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije. [Zvočna izdaja]. Prevedla Namita Subiotto. (In Slovenian.)
- —. (2023). *(Nes)končni modeli kratke zgodbe*. 1. elektronska izd. Let. 25. Zbirka Eho. Vnanje Gorice: Kulturno-umetniško društvo Police Dubove. <https://knjigarna-bookshop.eu/>. [E-izdaja]. Prevedla Namita Subiotto. (In Slovenian.)
- Mihajlovski, Dragi. (2014). *Pisarjeva smrt*. Ljubljana: Društvo slovenskih pisateljev. Prevedla Namita Subiotto. (In Slovenian.)
- Minevski, Blaže. (2016). *Spominčice*. 1. izd. Ljubljana: Cankarjeva založba. Prevedla Sonja Dolžan. (In Slovenian.)
- —. (2016). *Spominčice*. 2. izd. Ljubljana: Cankarjeva založba. <http://www.e-emka.si/searchresults?option=catalog&>. [E-izdaja]. Prevedla Sonja Dolžan. (In Slovenian.)
- Mirčevska, Žanina. (2005). *Werther & Werther: (roman Trpljenje mladega Wertherja J. W. Goetheja je uporabljen zgolj kot gradivo za razmišljanje)*. Kranj: PG Kranj. Prevedla Tatjana Stanič. (In Slovenian.)
- —. (2005). *Werther & Werther: krstna uprizoritev*. Vol. 2004/2005, š. 5. Kranj: Prešernovo gledališče. [Ponatis v obliki gledališkega lista]. Prevedla Tatjana Stanič. (In Slovenian.)
- Mirkulovska, Bistrica. (2010). *Kade si, tatkovino? = Kje, domovina si?* Skopje: Akademski pečat. (In Macedonian and Slovenian.)
- —. (2006). *Vekovit pat = Stoletna pot*. Skopje: Dijalog. (In Macedonian and Slovenian.)
- Nanevski, Duško. (1983). *Vilinski konjič*. Ljubljana: Mladinska knjiga. Prevedel Ivan Minatti. (In Slovenian.)

- —. (1987). *Vilinski konjič*. Let. /2. Skopje: Samoupravna praktika. Prevedel Ivan Minatti. (In Slovenian.)
- Nikolova, Olivera. (2014). *Strdek*. 1. izd. Ljubljana: Cankarjeva založba. Prevedla Sonja Dolžan. (In Slovenian.)
- Osla jahaš, osla iščeš: makedonske ljudske pripovedke*. (1982). Let. 201. Ljubljana: Mladinska knjiga. Prevedla Nada Carevska. (In Slovenian.)
- Panov, Borče. (2017). *Vdah*. Maribor: Društvo Maus. Prepesnila Sonja Cekova Stojanoska. (In Slovenian.)
- Petelin in sonce: makedonska ljudska pravljica*. (1984). Let. 274. Ljubljana: Mladinska knjiga. Prevedel Maks Robič. (In Slovenian.)
- Podgorec, Vidoe. (1967). *Hajduški studenec: roman*. Let. 124. Ljubljana: Mladinska knjiga. Prevedla Nada Carevska. (In Slovenian.)
- —. (1974). *Hajduški studenec: roman*. Let. 5, razr. 4, knj. 3. Ljubljana: Mladinska knjiga. Prevedla Nada Carevska. (In Slovenian.)
- —. (1976). *Hajduški studenec*. Let. 76. Ljubljana: Mladinska knjiga. Prevedla Nada Carevska. (In Slovenian.)
- —. (1979). *Hajduški studenec*. Ljubljana: Mladinska knjiga. Prevedla Nada Carevska. (In Slovenian.)
- —. (1983). *Hajduški studenec*. 2. ponatis. Ljubljana: Mladinska knjiga. Prevedla Nada Carevska. (In Slovenian.)
- Prugore v nebo i zasekogaš: izbor od poezijata na Blaže Koneski prevedena na slovenečki jazik = Naravnost v nebo in za vekomaj*. (2011). Skopje: Univerzitet „Sv. Kiril i Metodij“, Filološki fakultet „Blaže Koneski“. Prevedli: Fran Albreht, Ivan Minatti in Bistrica Mirkulovska. (In Macedonian and Slovenian.)
- Prokopiev, Aleksandar. (2008). *Plovba na jug*. Vol. 29. Ljubljana: Društvo Apokalipsa. Prevedla Namita Subiotto. (In Slovenian.)
- —. (2020). *Delfin: (zgodbe o vidnem in nevidnem)*. Let. 53. Ljubljana: KUD Apokalipsa. Prevedel Tim Senčar. (In Slovenian.)
- —. (2022). *Špegavec*. Ljubljana: Mednarodna ustanova - Forum slovanskih kultur. Prevedel Robert Suša. (In Slovenian.)
- Ribarski, Pavle. (2018). *Džidimirci: (Krivolačko)*. Nova Gorica: [samozal.] T. Lazovski. Prevedla Anastazija Ribarski. (In Slovenian.)
- Ručigaj, Danica. (2022). *Srebrne nočne igre in Ujetniki vetra: zbrane pesmi*. 1. izd. Vol. 6. Vnanje Gorice: Kulturno-umetniško društvo Police Dubove. Prevedla Maja Kovač. (In Slovenian.)
- —. (2023). *Srebrne nočne igre in Ujetniki vetra: zbrane pesmi*. 1. elektronska izd. Let. 6. Zbirka Kam. Vnanje Gorice: Kulturno-umetniško društvo Police Dubove. <https://knjigarna-bookshop.eu/>. [E-izdaja]. Prevedla Maja Kovač. (In Slovenian.)

- Siljan štrk: makedonska ljudska pravljica*. (1964). Ljubljana: Mladinska knjiga. Prevedla Nada Carevska. (In Slovenian.)
- Siromak in lisica: makedonska ljudska pravljica*. (1964). Ljubljana: Mladinska knjiga. Prevedel Ivan Minatti. (In Slovenian.)
- Smilevski, Goce. (2005). *Pogovor s Spinozo: (roman-pajčevina)*. Vol. 43. Ljubljana: Center za slovensko književnost; Škuc. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- —. (2012). *Sestra Sigmunda Freuda*. 1. izd. Ljubljana: Cankarjeva založba. Prevedla Sonja Dolžan. (In Slovenian.)
- —. (2016). *Heloiza: vrnitev besed*. Ljubljana: Cankarjeva založba. Prevedla Sonja Dolžan. (In Slovenian.)
- —. (2016). *Heloiza: vrnitev besed*. 2. izd. Ljubljana: Cankarjeva založba. <http://www.e-emka.si/searchresults?option=catalog&>. [E-izdaja]. Prevedla Sonja Dolžan. (In Slovenian.)
- „Sodobna slovanska kratka zgodba“. (2021). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2021. <https://slavistika.net/e-viri/sskz>. (In Slovenian.)
- Sončeva sestra: makedonske ljudske pravljice*. (2006). Ljubljana: Oddelek za slavistiko Filozofske fakultete. Prevedli: Suzana Čičić, Namita Subiotto, Barbara Antolin, Ana Drk, Karmen Šumiga, Maja Bošković, Maja Mandoska, Jelena Miljković, Marjana Marič, Barbara Glažar, Alja Caharijas, Timotej Senčar, Ana Šegrt, Tjaša Rant, Matej Molan, Ines Smolčič, Maja Logar, Jakob Fišer, Kristina Silaj, Snežana Vukelič, Živa Černec, Anita Buzadžija in Sara Nemc. (In Slovenian.)
- Starova, Luan. (2019). *Čas koz*. Vol. 108. Ljubljana: Cankarjeva založba. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- —. (2020). *Čas koz*. Let. 108. Moderni klasiki. Ljubljana: Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije. [Zvočna izdaja]. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- Stefanovski, Goran. (2008). *Demon iz Debar Maala*. 1. izd. Ljubljana: Cankarjeva založba. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- —. (2014). *Figuræ veneris historiae*. Ljubljana: SNG Drama. Prevedla Valerija Cokan. (In Slovenian.)
- —. (2014). *Figuræ veneris historiae: [Magnusu Hirschfeldu: krstna uprizoritev]*. Let. 94, š. 4. Ljubljana: SNG Drama. [Ponatis v obliki gledališkega lista]. Prevedla Valerija Cokan. (In Slovenian.)
- —. (1983). *Hi-fi: (gledališka mutacija)*: Skopje, 1982. [S. l.: s. n. Prevod Mateja Dermelj-Ropoša. (In Slovenian.)
- —. (2012). *Odisej*. 1. izd. Let. 11. Maribor: Hiša knjig, Založba KMŠ. Iz hrvaščine prevedla Branka Nikl Klampfer. (In Slovenian.)

- —. (2012). *Odisej*. Let. 90, š 2. Maribor: SNG Drama. [Ponatis v obliki gledališkega lista]. Iz hrvaščine prevedla Branka Nikl Klampfer. (In Slovenian.)
- Šopov, Ivan. (2021). *Skopje – izgubljeni čevlji mesta*. Ljubljana: Društvo slovenskih pisateljev. Prevedel Aleš Mustar. (In Slovenian.)
- Uroševič, Vlada. (1975). *Neko drugo mesto*. Ljubljana: Državna založba Slovenije. Prevedel Veno Taufer. (In Slovenian.)
- —. (2009). *Divja liga*. Ljubljana: Društvo slovenskih pisateljev. Prevedla Namita Subiotto. (In Slovenian.)
- —. (2016). *Nevarne svečanosti*. Ljubljana: Beletrina. Prevedla Namita Subiotto. (In Slovenian.)
- Vasilevski, Risto. (2020). *Srce kroga*. Vol. 80. Ljubljana: Književno društvo Hiša poezije. Prevedel Ivan Dobnik. (In Slovenian.)
- V mesečini svet: makedonska kratka fantastična proza*. (2007). 1. izd. Ljubljana: Oddelek za slavistiko, Filozofska fakulteta. Prevedli: Petra Banošek, Alja Caharijas, Nina Čakarić, Živa Černec, Jaka Fišer, Barbara Jeran, Petra Jurič, Andrej Kelenc, Goran Majstorović, Uroš Malbašič, Maja Mandoska, Željko Mikloš, Jelena Miljković, Andreja Mulec, Biserka Perović, Tim Senčar, Kristina Silaj, Ines Smolčič, Ines Simpopolo, Namita Subiotto, Robert Suša, Mitja Sušec, Ana Šegrt, Jernej Urh, Petra Vasilj, Žiga Zupančič in Dolores Žunković. (In Slovenian.)
- Zdravski, Ćoko. (2015). *Zadnji avtobus Skopje–Niš*. Ljubljana: Beletrina. Prevedla Namita Subiotto. (In Slovenian.)

Литература/References:

- Bajt, Drago. (1997). Prevod kot objektivizacija subjektivnih meril. V: „Kriteriji literarnega prevajanja. Prevajanje in terminologija: 21. prevajalski zbornik“. *Zbornik Društva slovenskih književnih prevajalcev*. [Translation as the objectivization of subjective criteria. In: „Criteria of literary translation.“ *Translation and terminology: 21st Translation Proceedings*]. Ljubljana. Društvo slovenskih književnih prevajalcev. 42–48. (In Slovenian.)
- Banar, Slave. (2005). *Slovenečkata književnost na makedonski jezik: magisterska rabota = Slovenska književnost v makedonščini*. [Slovenian literature in Macedonian: Master's thesis]. Struga; Ljubljana: Iris; Filozofska fakulteta. (In Macedonian and Slovenian.)
- Dolgan-Petrič, Mojca. (2006 A). Dostopnost knjižničnih storitev osebam z disleksijo. V: *Otroci in mladostniki s specifičnimi učnimi težavami - spodbujanje, podpiranje in učinkovita pomoč: zbornik prispevkov*. [Accessibility of Library Services for People with Dyslexia. In: *Children*

- and Adolescents with Specific Learning Difficulties – Encouragement, Support, and Effective Assistance: Proceedings*]. Društvo Bravo - društvo za pomoč otrokom in mladostnikom s specifičnimi učnimi težavami. 68–73. (In Slovenian.)
- —. (2006 B). Kako lahko knjižničar pomaga osebam z disleksijo. V: *Bilten Bravo*, 2(3). [How can a Librarian Assist People with Dyslexia. In: *Bulletin Bravo*, 2 (3).]. 15–17. (In Slovenian.)
- Grosman Meta. (1999). Književni prevod med preteklostjo in prihodnostjo. V: „Uporabno jezikoslovje: revija Društva za uporabno jezikoslovje Slovenije = Applied linguistics“. *Uporabno jezikoslovje*, št. 7/8. [Literary Translation Between the Past and the Future. In: "*Applied Linguistics: Journal of the Society for Applied Linguistics of Slovenia = Applied Linguistics*." *Applied Linguistics*, no. 7/8]. 82–99.
- —. (2004). *Književnost v medkulturnem položaju*. [Literature in Intercultural Position]. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete. (In Slovenian.)
- Lukan, Blaž. (2017). Agonija mlade slovenske drame. V: *Mentor* 38 (2). [The Agony of Young Slovenian Drama. In: *Mentor* 38 (2)]. 89–93. (In Slovenian.)
- Мојсиева-Гушева, Јасмина. (1997). Прилог кон библиографијата на македонско-словенечките книжевни врски во периодот 1945-1988 година. *Снекmap* 29 [Mojsieva-Guševa, Jasmina. (1997). Bibliography of Macedonian and Slovenian Literacy Connections 1945-1988. *Spectre* 29]. 171–199. (In Macedonian.)
- Subiotto, Namita, Bobnar, Biserka. (2023). Literarnoprevodne izmenjave z makedonščino. V: *Zgodovina slovenskega literarnega prevoda II: slovenska literatura v dialogu s tujino*. [Literary Translation Exchanges with Macedonian. In: *History of Slovenian Literary Translation II: Slovenian Literature in Dialogue with Foreign Literatures*]. Založba Univerze; Cankarjeva založba. 791–803. (In Slovenian.)
- Štok, Maja. (2024). *Odmev makedonske književnosti v slovenskem prostoru med letoma 2000 in 2023: diplomsko delo*. [The Reflection of Macedonian Literature in the Slovenian Literary Sphere Between 2000 and 2023: Thesis]. Ljubljana: [M. Štok]. URL: <https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?id=161092>. (In Slovenian.)
- —. (2024 B). *Prilagoditve besedila v knjižničnem gradivu, primernem za bralce z disleksijo*. [Text Adaptations in Library Materials Suitable for Readers with Dyslexia: Thesis]. Ljubljana: [M. Štok]. URL: <https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?id=161093>. (In Slovenian.)
- Tokarz, Božena. (2014). Prevajalec v procesu literarne recepcije. V: *Recepcija slovenske književnosti*. [The Translator in the Process of

Literary Reception. In: *Reception of Slovenian Literature*]. Znanstvena založba Filozofske fakultete. 479–485. (In Slovenian.)